

Mjölby Kommun

Information till fastighetsägare om Mjölby kommuns allmänna vatten- och avloppstjänster

Pumpstationen vid Lundby backgård monteras

Foto: Thomas Wernström

Uppdaterad 2025-07-01.

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
INLEDNING	4
HUVUDMAN FÖR DEN ALLMÄNNA VA-ANLÄGGNINGEN	4
VERKSAMHETSOMRÅDE	4
FASTIGHETSÄGARE	4
VAD INGÅR I DEN ALLMÄNNA VA-ANLÄGGNINGEN?	4
VAD INGÅR I FASTIGHETSÄGARENS VA-INSTALLATION?	5
SERVISLEDNING	5
JURIDISK ANSVARFÖRDELNING	5
KOSTNADSFÖRDELNING	5
FÖRBINDELSEPUNKTENS LÄGE	6
SKAFTTOMT	6
GEMENSAMHETSANLÄGGNING/SAMFÄLLIGHET	7
ANSLUTNING TILL DEN ALLMÄNNA VA-ANLÄGGNINGEN	7
ANMÄLAN OM ANSLUTNING	7
SERVISVENTIL	8
NY FÖRBINDELSEPUNKT	8
AVGIFTSSKYLDIGHET	8
ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN	8
DRICKSVATTNETS KVALITET, TRYCK OCH MÄNGD	8
BEGRÄNSNING AV VATTENLEVERANS	9
ANDRA VATTENINSTALLATIONER	9
ÅTERSTRÖMNINGSSKYDD	9
DRICKSVATTEN FÖR ANDRA ÄNDAMÅL	9
ANVÄNDNING AV VATTEN SOM ENERGIKÄLLA	10
ANSLUTNING AV SPRINKLERINSTALLATION	10
BEVATTNINGSFÖRBUD	11
VATTENMÄTARE	11
BYGGVATTEN	12
UTTAG UR BRANDPOST	12
VATTENKIOSK	12
POOL	12
ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA SPILLVATTENANLÄGGNINGEN	13
SPILLVATTEN	13
SPILLVATTNETS BESKAFFENHET	13
FASTIGHET SOM ANVÄNDS TILL ANNAT ÄN BOSTAD	13
INDUSTRIER MÅSTE SAMRÅDA MED HUVUDMANNEN	14
FETT- OCH OLJEAVSKILJARE	14
BORRKAX	14
LTA-SYSTEM OCH VAKUUMSYSTEM	14
ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DAGVATTENANLÄGGNINGEN	15
DAG- OCH DRÄNVATTEN	15
DAGVATTNETS BESKAFFENHET OCH MÄNGD	15
INKOPPLING AV DRÄNVATTEN TILL DEN ALLMÄNNA AVLOPPSANLÄGGNINGEN	16
SEPARERING AV KOMBINERAT AVLOPPSVATTENSYSTEM	16
AVGIFTER	16

ÖVRIGT	17
HUVUDMANNEN HAR RÄTT ATT UNDERSÖKA VA-INSTALLATIONEN OCH DESS ANVÄNDNING.	17
AVTAL.....	17
ANMÄL ÄNDRINGAR	17
ANMÄL ÄGARBYTE.....	17
VATTENAVSTÄNGNING	17
RISK FÖR KÄLLARÖVERSVÄMNING	18
KONTAKTINFORMATION	18

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser som finns i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), i det följande kallad vattentjänstlagen, och kommunala föreskrifter om användningen av Mjölby kommuns allmänna VA-anläggning.

Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Mjölby kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till dessa föreskrifter. De finns på kommunens hemsida eller via kontakt med huvudman.

Vattentjänstlagen reglerar förhållandet mellan huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och ägare av fastighet inom verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster.

Vattentjänsterna utgörs av vattenförsörjning och avlopp. Vattentjänsterna avser tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning respektive bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som använts för kylning.

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Mjölby kommun, förvaltningen handhas av samhällsbyggnadsförvaltningen under samhällsbyggnadsnämnden. Med huvudman avses den som äger den allmänna VA-anläggningen.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vatten- och avloppstjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallade verksamhetsområdet. Det finns verksamhetsområde för dricksvatten, för spillvatten och för dagvatten. Verksamhetsområdena fastställs av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområdet finns hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i detta sammanhang ägare av fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Enligt vattentjänstlagen jämställs med fastighetsägare bland andra tomträttsinnehavare och vanligen även arrendator.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren och består så länge fastigheten består. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Huvudman kan träffa avtal med annan än fastighetsägare om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som gäller för fastighetsägaren istället gäller för användaren. Detta innebär bland annat att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som han har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, anläggningar för bortledning, rening och fördröjning av dagvatten, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt.

I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till förbindelsepunkt som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetsägarens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som har dragits för fastigheten från en förbindelsepunkt, se figur 1. I installationen ingår även anordningar, t.ex. tappventiler, tvättställ och konsolen till vattenmätaren, som anslutits till en sådan ledning.

VA-installation ingår inte i den allmänna VA-anläggningen, men kan i vissa fall ändå ägas av huvudmannen när det följer av vattentjänstlagen, föreskrifter eller avtal. Detta gäller främst till exempel vattenmätare eller pump inom ett lätt tryckavloppssystem (LTA-system).

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del, se figur 1.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett, se figur 1.

När huvudman upprättar förbindelsepunkt till en fastighet läggs oftast en längre servisledning än till förbindelsepunkten. Servisledningen läggs så att anslutning kan göras inne på fastigheten. Trots det slutar huvudmannens ansvar för servisledningen i förbindelsepunkten.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen svarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren svarar för alla arbeten och kostnader som kan hänföras till fastighetens VA-installationen.

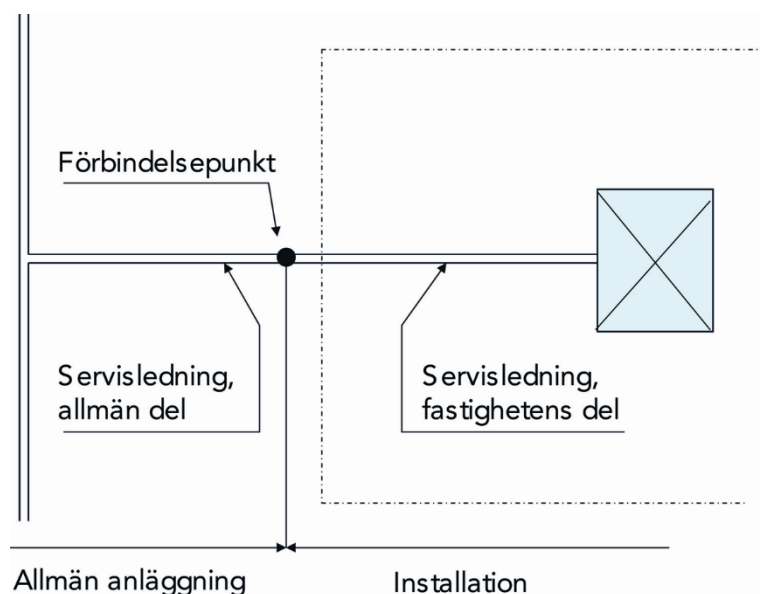
En anordning som behövs endast för en eller några enskilda fastigheter, exempelvis anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av avloppsvatten, bekostas av respektive fastighetsägare om inte huvudmannen bestämt annat.

Generellt sätt gäller att då en fastighet ska anslutas till ett trycksatt system är det huvudmannen som ordnar och bekostar pumpenheten (läs mer under kapitlet "LTA-system och vakuumsystem"). Om pump krävs i ett icke trycksatt system är det fastighetsägaren som ordnar och bekostar pumpenheten. Det gäller för alla vattentjänster.

Förbindelsepunktens läge

Det är huvudmannen som bestämmer den eller de förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till den allmänna VA-anläggningen. För varje typ av ledning som ska kopplas till den allmänna anläggningen, t.ex. för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, ordnas en egen förbindelsepunkt.

Förbindelsepunkt för de olika ledningarna placeras vanligen nära varandra och i fastighetens omedelbara närhet, ca 0,5 m utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

Figur 1 Illustration över allmän anläggning och installation samt förbindelsepunkt och servisledning.

I normalfallet bestäms läget i samråd mellan huvudmannen och fastighetsägaren. Huvudmannen har dock den yttersta bestämmanderätten. I de fall fastighetsägaren inte i tid anmäler sina eventuella önskemål till huvudmannen, får han acceptera det läge som huvudmannen fastställt. Om inget annat anges är förbindelsepunktens läge 0,5 meter utanför fastighetsgräns.

När uppgift om förbindelsepunkters lägen lämnas för fastighet, anges normalt för samtliga servisledningar dimension och planläge samt för avloppsserviser även höjdläge.

När det gäller dagvatten från en fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna VA-anläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkt kan i detta fall inte upprättas och meddelas fastighetsägaren. Istället måste huvudman ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Skafttomt

Vid en skafttomt upprättas förbindelsepunkt vid huvudledning där fastigheten har sin infart/skaft. Detta gäller oavsett om skafttomten är så kallad äkta eller oäkta.

Gemensamhetsanläggning/samfällighet

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt kan beviljas, om huvudman bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är att berörda fastigheter bildat en samfällighet hos Lantmäteriet. Avtal för inkoppling träffas i dessa fall mellan samfälligheten och huvudman. Det är samfälligheten som ansvarar för och bekostar bildandet av samfälligheten och söker ledningsrätt eller servitut. Samfälligheten bekostar framtida drift och underhåll av ledningar från förbindelsepunkt.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen ska han göra en skriftlig anmälan om detta hos huvudmannen. Anmälan ska göras på blankett, som huvudmannen tillhandahåller. Det finns olika blanketter beroende på typ av fastighetsägare. Blanketten finns att tillgå på kommunens hemsida eller kan fås genom kontakta med huvudmannen. Har fastighetsägaren rätt att använda anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkter för respektive vattentjänst. Huvudmannen bestämmer efter samråd med fastighetsägaren ledningarnas antal, dimensioner, lägen och utförande.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal träffas i sådana fall med huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna bildat en gemensamhetsanläggning.

Huvudmannen har i vissa fall rätt till anstånd med att utföra arbetet med att upprätta förbindelsepunkter för att samordningen med andra arbeten inte ska försvåras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald. Om avgiften ska delbetalas sker medgivandet om inkoppling när godtagbar säkerhet ställts.

Huvudmannen är inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att han ska kunna undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv, utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlätas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Servisventil

Servisventilen tillhör huvudmannen och får endast öppnas och stängas av huvudmannens personal. När inkoppling är klar beställer fastighetsägaren att servisventilen ska öppnas. Beställning görs till huvudmannen. För detta har huvudman rätt att ta ut avgift.

Om fastighetsägaren har behov av att stänga vattentillförseln till fastigheten ska huvudman kontaktas och tid för avstängning bokas. För detta har huvudman rätt att ta ut avgift.

Ny förbindelsepunkt

Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Vill huvudmannen upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, så ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkoppling av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Om förbindelsepunkt för dagvatten saknas för en fastighet belägen inom beslutat verksamhetsområde för dagvatten, upprättar huvudman i regel en förbindelsepunkt utan att anläggningsavgift tas ut. Undantag kan förekomma. De kostnader som uppstår för att separera dagvatten från spillvatten inom fastigheten samt att ansluta dagvattnet till den kommunala dagvattenanläggningen bekostas av fastighetsägaren.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägaren inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för vattenförsörjning, spillvatten och dagvatten, att fastigheten har behov av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Avgiftsskyldighet gäller både för anläggningsavgift (engångsavgift när fastighet ansluts) och bruksavgift (avgift som faktureras varje månad) och oavsett om fastigheten är bebyggd eller inte eller om fastigheten är ansluten eller inte till den kommunala anläggningen.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen är bara skyldig att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt livsmedelsverkets föreskrifter.

Huvudmannen garanterar inte att visst vattentryck alltid upprätthålls eller att viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Vattnet från Högby vattenverk har en hårdhet om 8-9 °dH, vilket räknas som medelhårt. Övriga vattenverken ligger mellan 5-10 °dH.

Begränsning av vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter.

Vid planerat leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, t.ex. genom skriftligt meddelande. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges t.ex. genom lokalradion, via huvudmannens hemsida eller sms.

Fastighetsägaren kan registrera sitt telefonnummer hos huvudmannen och på så vis få en avisering via sms vid leveransavbrott, både planerade och oplanerade.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter huvudmannens anvisningar. Det kan t.ex. ske vid bevattningsförbud.

Andra vatteninstallationer

Växling från en försörjningsanläggning till en annan, exempelvis från den allmänna anläggningen till egen brunn, får endast vara möjlig om den allmänna anläggningen är skyddad med ett fritt luftgap (bruten förbindelse) alternativt efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar. Om sammankoppling sker utan fritt luftgap anses det som en väsentlig brist och ska åtgärdas utan dröjsmål.

Återströmningsskydd

Fastighetsägare som brukar den allmänna dricksvattenanläggningen ska alltid förse inkommande dricksvattenledning med återströmningsskydd. Fastighetsägaren ska tillse att återströmningsskyddet är av rätt funktionstyp enligt standardföreskriften SS-EN 1717.

De vattenmätare som huvudmannen tillhandahåller för hushållsbruk är utrustade med återströmningsskydd av typen backventil. Backventilen klarar kravet för återströmning vid normalt hushållsbruk.

Om återströmningsskydd saknas anses det som en väsentlig brist och ska åtgärdas utan dröjsmål.

Dricksvatten för andra ändamål

Vatten används även för andra ändamål än hushåll, t.ex. i industrier och ibland också som energikälla.

Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare räkna med att huvudmannen ska klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats. Vid behov av vatten utöver normal hushållsanvändning behöver fastighetsägaren göra en anmälan till huvudman som sedan bedömer om medgivande kan ske.

I de fall som dricksvattnet används till annat än för hushållsbruk ska återströmningsskydd av rätt funktionstyp enligt standardföreskriften SS-EN 1717 installeras och bekostas av fastighetsägaren. Om inte anses sådan sammankoppling som en väsentlig brist och ska åtgärdas utan dröjsmål.

Användning av vatten som energikälla

Att använda vatten som energikälla innebär att vattenanläggningen utnyttjas för ett helt nytt ändamål, som den ursprungligen inte var avsedd eller projekterad för. En användare kan därför inte med stöd av vattentjänstlagen kräva att få använda levererat vatten för energiutvinning.

Huvudmannen kan dock efter begäran medge att till viss fastighet levererat vatten får utnyttjas för energiutvinning. För att säkerställa att den allmänna vattenanläggningen inte utnyttjas för energiutvinning i sådan omfattning att leveranssäkerheten för vatten för andra ändamål äventyras, förutsätts i sådana fall att avtal träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

Anslutning av sprinklerinstallation

Det förekommer att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att en fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Huvudmannen har rätt att neka anslutning med bland annat hänsyn till kapacitet, vattentillgång och säkerhet.

Sprinkleranslutningar utan huvudmannens godkännande kan åläggas att kopplas ur eller byggas om enligt huvudmannens anvisningar. Eventuella kostnader för sådana åtaganden står fastighetsägaren för.

Huvudman tillåter endast sprinkleranläggning av typen tank/reservoar. I undantagsfall kan direktanslutning av sprinkleranläggning tillåtas. I första hand ska då gemensam servisledning för sprinkler och dricksvatten användas.

Om befintlig sprinkleranläggning ska förändras måste huvudmannen kontaktas och förändringen ansökas om enligt ovan.

Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräcklig kapacitet och sprinklerinstallationen i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har huvudmannen möjlighet att efter överenskommelse medge anslutning av sprinkler. Ansökan om sprinklerinstallation ska ske skriftligt.

Sprinkleranslutning regleras genom avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, avgifter samt fastighetsägarens skyldigheter. Allt vatten ska passera via en vattenmätare om inte huvudman skriftligen medgivit annat.

Om en sprinkleranslutning medför merkostnader för huvudmannen för att anpassa anläggningen för denna extra tjänst exempelvis uppdimensionering av ledningar bekostas detta av fastighetsägaren.

Bevattningsförbud

Huvudman kan införa bevattningsförbud om detta krävs för att säkra dricksvattenförsörjningen. Ett bevattningsförbud innebär att det kommunala dricksvattnet endast får användas till mat, dryck och hygien. Det är inte tillåtet att till exempel vattna blommor och gräsmattor med vattenslang eller vattenspridare. Man får heller inte fylla poolen eller badtunnan, använda högtryckstvätt eller tvätta bilen.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätare och är dess ägare. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som sak användas. Fastighetsägaren är skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätaren ska placeras i en konsol. Konsol är ett väggfäste som sitter bakom vattenmätaren och som fäster i röret på var sin sida om vattenmätaren. Konsolen ger en säker och stabil installation. Vattenmätarbytet blir säkrare och risken för framtida läckage och strömförande ledningar minskar.

Konsol, ventiler, ledningar, kopplingar o.dyl runt omkring vattenmätaren tillhör fastighetsägaren och det är fastighetsägarens ansvar att ordna och bekosta samt underhålla dessa.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren.

Har en plats för mätare utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen så kräver, skyldig att svara för och bekosta ändringen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen. Huvudman bestämmer även om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Om det misstänks att mätaren visar fel, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen tycker det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om han begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt myndigheten SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan hos mark- och miljödomstolen.

Fastighetsägare ska vårda vattenmätaren väl och skydda den mot skada till exempel frost och åverkan samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ned och åter sätter upp mätaren.

Byggvatten

För byggvatten till enbostadshus krävs ingen särskild anmälan. Byggvattnet tas genom redan upprättad servis till fastigheten. Huvudman ska kontaktas för öppning av servisventil. För detta har huvudman rätt att ta ut avgift.

För övriga fastigheter krävs en skriftlig ansökan. I första hand ska byggvatten tas ur den servis som upprättats för att försörja fastigheten. Önskas en egen servis för byggvatten tas verklig kostnad ut för både upprättande av servis och för att ta bort denna tillfälliga servis då behovet av byggvatten inte längre kvarstår.

Allt byggvatten till verksamheter ska mätas om ingen annan överenskommelse gjorts.

Uttag ur brandpost

Mjölby kommuns brandposter får ej hanteras av annan än huvudmannen eller den av huvudmannen utsedd funktion. Brandposterna får dock användas vid brandsläckning av räddningstjänsten.

Om andra uttag efterfrågas ska en skriftligen förfrågan inkomma till huvudman som bedömer om ett uttag är möjligt och i vilken brandpost. Om huvudman bedömer att uttag är möjligt ska personal från huvudmannen, eller av huvudmannen utsedd, monterar upp och ner brandposthuvud. Avgift för uttag ur brandpost tillkommer.

Vattenkiosk

Tillfällig tappning av vatten för annat ändamål än byggvatten kan tas från vattenkiosk. Huvudman har en vattenkiosk placerad i Mjölby. Vattenkiosken tillhandahåller ej vatten av dricksvattenkvalitet och riktar sig främst mot verksamhetsutövare. För åtkomst till vattenkiosken krävs att en särskild nyckel hämtas ut från huvudmannen.

Pool

Det finns speciella direktiv för att fylla och tömma pool.

Det billigaste sättet är att fylla upp poolen med vatten direkt från din egen kran. Tänk på att rapportera in din vattenmätarställning efter att du fyllt din pool, så att din faktura blir korrekt. Planera din fyllning för den kan ta tid, räkna med cirka 2 kubikmeter/timme. När du fyller din pool använd en trädgårdsslang eller liknande men var uppmärksam så att slangen inte hamnar under vattenytan när du fyller.

Om det råder bevattningsförbud får du inte fylla din pool med kommunalt vatten.

Innan du tömmer poolen ska vattnet avkloreras och eventuellt algbekämpningsmedel ska ha hunnit förbrukas innan tömning. Tömning av pooler bör ske genom att vattnet får infiltrera på den egna gräsmattan eller annan genomsläpplig yta på tomten. Var uppmärksam på att vattnet inte rinner in på grannfastigheten och kontroller att det inte finns enskilda vattentäcker i närheten. Om ingen genomsläpplig yta finns kan vattnet i nödfall tömmas i dagvattennätet. Kontakta huvudman.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning med mer.

Spillvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållsspillvatten. Fett, giftiga vätskor eller andra miljöfarliga ämnen kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts att avtal upprättas. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och liknade anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så de uppfyller avsedd funktion. För fettavskiljare ska kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858 (eller de standarder som ersätter dessa). Spillvatten från köksavfallskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten släpps till den allmänna spillvattenanläggningen. Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borrhax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Huvudmannen har gränsvärdeslistor som anger högsta tillåtna halter av oönskade ämnen som kan påverka slam och recipient (sjö eller vattendrag). Gränsvärdeslistorna anger riktvärden för vissa ämnen vid bedömning av utsläpp i en allmän avloppsanläggning. På kommuners hemsida finns mer information.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförorening är det nödvändigt för huvudmannen att, för fastigheter som används till annat än bostad, ha en noggrannare kontroll över vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen.

Fastighetsägaren är därför enligt de kommunala föreskrifterna skyldig att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten, som kan inverka på spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser, som huvudmannen finner nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten, bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa eller föroreningstaxa.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av spillvattnets innehåll.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot vatten som utnyttjats för värmeutvinning, eftersom sådant vatten enligt vattentjänstlagen inte är att anse som avloppsvatten.

Huvudmannen kan avtala med annan än fastighetsägaren om brukandet av de allmänna VA-tjänsterna. I sådant fall svarar denne som part i VA-förhållandet för sina skyldigheter gentemot huvudmannen i stället för fastighetsägaren.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med huvudmannen. I vissa fall krävs att avtal upprättas mellan verksamheten och huvudman innan utsläpp får ske och särskild avgift tillkommer.

Fett- och oljeavskiljare

Spillvatten får inte påverka ledningsnätet eller reningsverkets reningsprocess negativt. Det kan t.ex. handla om utsläpp av fett eller oljeprodukter. Anordning för att förhindra att fett eller oljeprodukter hamnar i ledningsnätet kan därför krävas i vissa fall. Det är fastighetsägaren som är ansvarig för utsläppen från fastigheten och tillika ansvarig för att rätt anordning installeras där så behövs samt att dessa kontrolleras, töms och underhålls på ett korrekt sätt.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och liknade anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så de uppfyller avsedd funktion. För fettavskiljare ska kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858 (eller de standarder som ersätter dessa). Spillvatten från köksavfallsskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Borrkax

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borkkax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borkkax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

LTA-system och vakuumsystem

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvattnet med självfall till den allmänna anläggningen.

Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna nyttjas på avsett vis. Ett så kallat LTA-system (Lätt Tryck Avlopp) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Huvudmannen tillhandahåller pumpenhet inklusive pumpbrunn, trots att den oftast placeras inne på fastigheten. Pumpenhetens plats bestäms av huvudmannen. Huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse av denna. Fastighetsägaren bekostar grävning av pumpgrop, dragning av elledning samt de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpen

med VA-installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjningen för drift av pumpen och eventuell uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten. I det fall det endast rör sig om enstaka fastigheter som behöver LTA-system får fastighetsägaren själv stå för samtliga kostnader. Vad som ovan sägs om LTA-system och pumpenheter gäller även för motsvarande anordningar (ventilbrunn) i samband med avledning med självfall till ett allmänt vakuumsystem.

Avloppssystemet från fastigheten bör inte användas vid strömavbrott eftersom pumpen då är strömlös och inte fungerar. Fastighetsägaren är skyldig att omgående rapportera driftstörningar till huvudmannen.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dränvatten

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion till exempel regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten. Med dränvatten avses sådant vatten i marken som avleds genom dränering.

Huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till en så kallad LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan t.ex. innebära att dag- och eller dränvatten avleds till ett s.k. perkolationsmagasin (stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugas upp av omgivande gräsytor.

Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

Det följer av vattentjänstlagen att huvudmannen inte är skyldig att ta emot en obegränsad mängd dagvatten och inte heller en obegränsad mängd föroreningar i dagvatten från fastigheter. Skyldigheten omfattar inte att ta emot dagvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot lagen. Vad som innebar skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga bestäms utifrån lokala förhållanden. Fastighetsägaren kan lämpligen själv vidta åtgärder för att fördröja och minska mängden dagvatten för att skydda fastigheten och VA-anläggningen, exempelvis anlägga ett fördröjningsmagasin eller minska andelen hårdgjord yta på fastigheten.

Dagvattnets beskaffenhet och mängd

Dag- och dränvatten som tillförs en allmän dagvattenanläggning ska hålla sådan kvalitet att huvudmannen kan uppfylla sina skyldigheter enligt gällande lagar och förordningar. Huvudmannen kan lämna ytterligare anvisningar angående dagvattnets beskaffenhet eller mängd.

Sådana vätskor, ämnen eller föremål som inte får tillföras den allmänna spillvattenanläggningen får inte heller tillföras den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare får inte dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga

ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter. Fastighetsägaren kan därför i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borrhax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Dagvatten får inte heller tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. På motsvarande sätt som för föroreningar i dagvatten kan fastighetsägaren behöva vidta åtgärder för att begränsa mängden dagvatten.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna avloppsanläggningen

Vid nybyggnationer måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till avloppsledning, i vilken uppdämning kan förekomma. Uppdämning innebär att en ledning går full och att den fria vattenytan kan stiga i anslutande ledningar och brunnar.

Ställer huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdämning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning. Det är fastighetsägaren som får ordna och bekosta dräneringspumparna samt stå för drift och underhåll. I de fall där dränvattnet kan anslutas med självfall rekommenderas att använda pump.

Separering av kombinerat avloppsvattensystem

Om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning, får avledningen inte fortsätta efter att särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Alternativt kan huvudmannen ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta. Kostnad för fastighetens omkoppling står fastighetsägaren för.

Huvudmannen bestämmer när tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger. Ändrar fastighetsägaren installationen så att dag- och dränvattnet avleds till den allmänna dagvattenledningen eller till LOD-anläggning kan huvudmannen i vissa fall bevilja bidrag till kostnaderna för ändringen. En förutsättning för att ett sådant bidrag ska beviljas är att kostnaderna för ändringen avsevärt överstiger genomsnittskostnaden inom området.

Avgifter

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster (VA-taxan). VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, d.v.s. uppgifter om vad nyanslutningar kostar, brukningsavgifter samt uppgifter om avgifter om vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, t.ex. avstängning av vattentillförsel.

Huvudmannen får träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Övrigt

En allmän VA-anläggning ska användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller någon annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal.

Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den fyller kraven enligt Boverkets byggregler.

Huvudmannen har rätt att undersöka VA-installationen och dess användning.

Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Avtal

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna underlag till huvudmannen för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nye ägarens namn, adress och tillträdesdag.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare inte betalat VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa. En väsentlig försummelse kan till exempel vara en läckande ledning inne på fastigheten eller bevattning vid infört bevattningsförbud.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsenhet, finns alltid risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och förorsaka skador.

Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisledningen den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet. Följande åtgärder kan förslagsvis vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt.
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar.
- Förse de golvbrunnar i källaren som inte är avstängbara med tätande anordningar eller ersätts med avstängbara brunnar.
- Kontakta en rörinstallatör om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar.
- Kontrollera att regn- och smältvatten leds från byggnaden.
- Valla in nedfarter till garage och andra utrymmen.
- Kontrollera att intern avloppspump fungerar.
- Anslut fastigheten till larmcentral med larmtjänst.

En rekommendation är att läsa vår informationsskrift "Viktigt att veta om källaröversvämningar". Om källaröversvämning uppstår kontaktas huvudmannen.

Om du drabbas av källaröversvämning bör du veta följande åtgärder

- Bryt elektrisk ström inom översvämmade lokaler. Se dock till att eventuell dräneringspump inte stannar.
- Flytta utsatta inventarier.
- Kontakta fastighetens eventuella larmtjänst och/eller huvudmannens VA-jour.
- Vid uppkommen skada kontakta ditt försäkringsbolag.

Kontaktinformation

Välkommen att kontakta oss på samhällsbyggnadsförvaltningens VA/Avfallsavdelning om ytterligare information önskas. Du når oss genom kommunens växel på telefon 010 – 234 50 00

eller genom att skicka e-post till: samhallsbyggnad@mjolby.se.

Du kan även titta in på Mjölby kommuns hemsida, www.mjolby.se, där finns ytterligare information om vår verksamhet.